

УДК 636.2.084.4

Головатюк А.А., викладач ©

Уманський національний університет садівництва

Ліскович В.А., к. с.-г. н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

Гурський І.М., к. с.-г. н., доцент

Уманський національний університет садівництва

ОБГРУНТУВАННЯ РЕЖИМУ ГОДІВЛІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ТЕЛИЦЬ ПІСЛЯМОЛОЧНОГО ПЕРІОДУ

У статті наведені результати досліджень дво- та триразової годівлі ремонтних телиць від 8 - до 18 - місячного віку, що утримувались безприв'язно на глибокій підстилці та годівлю з кормового столу, а також визначено вік першого осіменіння піддослідних телиць.

Встановлено, що найбільшій живій маси за обліковий період досліду досягли тварини II групи – 371 кг (триразова годівля), що на 4 кг більше порівняно з ровесницями контрольної (I), та на 17,4 кг більше порівняно з телицями III групи, де тварини споживали корм два рази на добу.

Телиці II групи на одну декаду раніше прийшли в охоту порівняно з ровесницями контрольної та на 40 днів – порівняно з III групою, де тварини споживали корм два рази на добу. Тобто, в цілому трикратний режим годівлі виявився за комплексом показників краще за двократний.

Ключові слова: телиця, кормовий стіл, жива маса, кратність, годівля, осіменіння.

Підвищений попит споживчого ринку на молочну сировину, зростання закупівельних цін прискорили вирішення питань щодо будівництва нових промислових комплексів з виробництва молока та реконструкції старих скотарських приміщень.

Упровадження ресурсозберігаючих технологій у тваринництві дозволяє знизити витрати кормів і одночасно підвищити продуктивність тварин, зменшити собівартість виробництва продукції та підвищити ефективність господарювання [2].

Реконструкція існуючих ферм та впровадження нових прогресивних технологій супроводжуються максимальним зниженням витрат за доглядом та утриманням тварин. Так безприв'язне утримання корів зменшує витрати праці на їх обслуговування у 2–3 рази та на 20–30 % дозволяє збільшувати чисельність поголів'я (Адмін Є.І., Борщ О.В., 2002).

Відмова тваринників від старих технологій дає можливість більш раціонально використовувати корисну площу для утримання тварин. Як свідчать результати численних досліджень, оптимальними умовами вирощування

ремонтних телиць є їх утримання безприв'язно на глибокій солом'яній підстилці.

За свідченнями професора Є. І. Адміна (2000–2002), майбутні технології годівлі дійного стада корів – за кормовими їдальнями, де тварини кількох груп спроможні будуть споживати корм з одного кормового столу поетапно (позмінно). Це дасть можливість на одному кормовому столі годувати кілька технологічних груп тварин впродовж доби. В результаті реалізації такого технологічного прийому збільшується корисна площа корівника на утримання телиць.

Метою досліджень була оптимізація кратності годівлі телиць старших 6-місячного віку шляхом згодовування кормосуміші два та три рази на добу при безприв'язному утриманні на глибокій підстилці і годівлі їх з кормового столу.

Для досягнення поставленої мети вирішували наступні завдання:

- встановити оптимальну кратність годівлі теличок впродовж доби;
- визначити помісячну та добову динаміку накопичення тваринами живої маси;
- визначити вік першого осіменіння піддослідних телиць в умовах дво- та триразової годівлі.

Матеріал і методика досліджень. Молочнотоварна ферма АФ “Глушки” Білоцерківського району Київської області мала традиційну технологію вирощування телиць (прив'язно). За рекомендаціями проф. Адміна Є.І. у 2003 році була проведена реконструкція чотирирядного приміщення для утримання тварин безприв'язно на глибокій підстилці. Таке утримання максимально приближує тварин до природного середовища та технологічних умов і забезпечує вільний доступ до кормового столу, зручне та тепле лігво для відпочинку [3].

Для дослідження було відібрано 60 телиць української чорно-рябої молочної породи старших 6-місячного віку, які розподілили на три групи (n=20) за принципом пар-аналогів [7]. Тварини знаходились в однакових зоогігієнічних умовах. Раціон та тип годівлі телиць був однаковий. Для більш точного визначення кратності годівлі дослідження проводили в зимово-стійловий період року впродовж 180 днів. Кормосуміш готували і роздавали мобільним кормороздавачем (Самурай 5) два рази на добу. Раціон мав у своєму складі: силос кукурудзяний, сіно люцерни, сінаж, солом'яні та концентровані корми. Контрольна група мала необмежений доступ до кормів у продовж доби. Телиці другої та третьої дослідних груп споживали корм режимно, тобто тварини знаходились біля годівниці в обмежений час (4,5 години); II – три рази по 1,5 години а III – два по 2,25 год [4,5,6].

Середня жива маса тварин при постановці на дослід становила 220-240 кг. (табл. 1).

У результаті проведених досліджень встановлено, що найбільшій живій масі за дослід досягли тварини II групи – 371 кг (трикратна годівля), що на 4 кг більше порівняно з контрольною (I), та на 17,4 кг, більше порівняно з ровесницями III дослідної групи, де тварини споживали корм 2 рази на добу (табл. 2).

Після переведення тварин на режимну годівлю, в кінці 1 місяця досліду, відбулись суттєві зміни з середньодобовими приростами. Так, найменшими були прирости у тварин III групи – 598 г, що на 64 г менше порівняно з ровесницями контрольною та на 100 грам менше порівняно з телицями II групи. В кінці

облікового періоду найменший добовий приріст був також у тварин III дослідної групи – 620 г.

Таблиця 1

Схема дослідів, n = 60

Група тварин	Кратність годівлі, разів на добу	Планова жива маса тварин, кг		Вік телиць, міс.	
		при постановці на дослід	наприкінці дослідів	на початку дослідів	наприкінці дослідів
I (контроль)	без обмежень	220-240	340-360	10	16
II (дослід)	3	220-240	340-360	10	16
III (дослід)	2	220-240	340-360	10	16

Таблиця 2

Динаміка живої маси телиць та середньодобові прирости телиць (M±m, n = 60)

Група	Жива маса, кг		Середньодобовий приріст, г		
	на початку дослідів	наприкінці дослідів	на початку 1 місяця	за 6 міс дослідів	за 6 місяців дослідів
I (контроль)	245.25 ± 2.41	367 ± 2.22**	662.7 ± 1.37	701.6 ± 5	676,48 ± 6,06
II	245.65 ± 2.38	371 ± 2.1	698.45 ± 6.24***	712.4 ± 5.47	692,93 ± 5,57
III	245.40 ± 2.39	353.6 ± 2.49***	598.45 ± 4.98***	620.45 ± 4.89***	521,33 ± 92,07

Примітка: * – P≥0,95; ** – P≥0,99; *** – P≥0,999

Найбільший середньодобовий приріст за дослід був зафіксований у тварин II групи – 692 г (трикратна годівля), що на 16 г більше порівняно з контролем (вільний доступ до кормів), та на 172 г більше у порівнянні з ровесницями III групи (дворазова годівля).

Наприкінці облікового періоду (у 16-місячному віці) найбільшу живу масу мали телиці II дослідної групи – 371 кг, що на 1 % порівняно з контролем та на 4,3 % – у порівнянні з ровесницями III групи.

Вцілому, за 6 місяців дослідного періоду жива маса телиць контрольної групи становила 298 кг, що на 3,3 % менше порівняно з II, та 0,7 % – порівнянні з ровесницями III дослідної групи.

Для більш ефективного порівняння та оптимізації кратності годівлі ми простежили за віком першого приходу телиць в охоту та віком їх осіменіння і середньою живою масою у цьому віці.

З таблиці 3 видно, що першими в охоту почали приходити тварини II дослідної групи в 15-місячному віці і при досягненні живої маси 349,65±2,17 кг, (триразова годівля впродовж доби). Це відбувалось на 10 днів раніше порівняно з ровесницями першої та на 40 днів порівняно з телицями III групи.

Таблиця 3

Вік першого осіменіння телиць

Група телиць	Голів	Середня жива маса при осіменінні	Вік телиць, місяць											
			15			16			17			18		
			декада місяця											
			I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
I (контроль)	$\frac{20^*}{100}$	345,95 ±2,29	–	$\frac{1^*}{5}$	$\frac{3}{15}$	$\frac{6}{30}$	$\frac{7}{35}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{1}{5}$	–	–	–	–	–
II	$\frac{20}{100}$	349,65 ±2,17	$\frac{2}{10}$	$\frac{7}{35}$	$\frac{8}{40}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{1}{5}$	–	–	–	–	–	–	–
III	$\frac{20}{100}$	355,6 ±2,49	–	–	–	–	$\frac{1}{5}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{6}{30}$	$\frac{6}{30}$	$\frac{4}{20}$	$\frac{1}{5}$	–	–

Примітка. *над рискою – кількість тварин у групі; під рискою – відсоток.

Слід відзначити, що телиці II групи більш дружно прийшли в охоту, що дало можливість провести їх перше осіменіння у 15-місячному віці

Встановлено, що осіменіння телиць III дослідної групи (двократна годівля) провели в 16-місячному віці при досягненні ними живої маси 355,6 ±2,49 кг і здійснювали його до першої декади 18 місяця.

Таким чином, проведені дослідження надають підстави стверджувати, що режим дворазової годівлі гірше впливав на індивідуальний ріст телиць після молочного періоду, їх живу масу та час приходу в охоту і першого осіменіння.

Висновки:

1. Встановлено, що оптимальним режимом годівлі ремонтних телиць в умовах безприв'язного утримання на глибокій підстилці при їх вирощуванні від 6-місячного віку до осіменіння є триразова годівля впродовж доби (3x1,5 години), оскільки, найвищі середньодобові прирости за дослід у них становили – 692 г, що на 16 г більше за ровесниць контрольної групи (вільний доступ до кормів) та на 172 г більше у порівнянні з тваринами III групи (дворазова годівля).

2. Телиці II групи на одну декаду раніше прийшли в охоту порівняно з ровесницями контрольної та на 40 днів – порівняно з III групою, де тварини споживали корм два рази на добу(2x2,25години).

Література

1.Адмін Є.І. Наукова концепція і програма переходу ферм України на ресурсоенергозберігаючі технології виробництва молока// Адмін Є.І., Борщ О.В. . “Аграрні вісті” 2000, № 2, с. 13 – 15.

2.Брагінець А. М. Молочне тваринництво може бути високо-рентабельним// Брагінець А.М., Брагінець С.М. праці ТДАТУ Вип10 Т 9 с 249-254.

3.Головатюк А. А. Етологічні дослідження поведінки телиць за різних режимів годівлі. //Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету №69 (92) Луганськ 2006.- С 99-103

4.Гавриленко М. Практичні аспекти вирощування ремонтних телиць // Пропозиція .- 2005.--№5.- с.126-128.

5.Зубрич О. Вирощування ремонтних телиць за різних рівнів годівлі //

Тваринництво України.- 2005.-№ 2.- с.9 – 10.

6.Нормы и рационы кормления с.-х. животных: Справочное пособие / [Калашников Н.А., Клейменов В.Н., Баранов А.П. и др.]. - М.: Агропромиздат, 1985. - 352 с.

7.Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. / Плохинский Н.А – Москва: Колос, 1969. - 246 с.

Summary

Holowatiuk A.A., Liskovych V.A., Gursky I.N

SUBSTANTIATION OF FEEDING PROGRAM FOR POST-WEANED HEIFERS

The article presents the results of the research into two- and three times feeding of replacement heifers at the age of 8 to 18 months that were kept without tying on a deep-litter bedding and fed from manger. The time of the first insemination of the experimental heifers has been defined.

It has been found that the animals of the second group have the highest gain in the live weight – 371 kg (three times feeding) which is 4 kg more in comparison with herdsmates of the control group (I) and 17,4kg more in comparison with the heifers of the III group, in which animals were fed 2 times a day.

The heifers of the II group came in heat 10 days earlier as compared with the herdsmates of the control group and 40 days earlier as compared with the 3d group, in which animals were fed 2 times a day.

Рецензент - д.с.-г.н., проф. Півторак Я.І.